

Yrkesundervisningen och arbetslösheten.

Ett svenskt sockermonopol.

Den stora frontlinjen.
Av Elin Wagner.

8 miljoner nammunder-skrifter i Genève.
Av Anna T. Nilsson.

Sitta i sammanträde
Av Klara Johanson.

Snö och kallt.
Av Harry Martinson.

Vad har hänt?

DET SVENSKA SOCIALA DRAMAT har gjort sitt intåg på k. dramatiska teatern med Rudolf Värnlunds skådespel. Den heliga familjen. Det är arbetarrörelsens dagsaktuella kamp och problem, som rullas upp, delvis med hjälp av film och radio, dess konflikter tränga härjande in i familjelivet, ja, in i de enskilda människornas själsliv. Men trots all realism och ett gott spel blir dock människorna knappast verkliga. Det är om man så vill ett idé-drama, som blott på enstaka punkter förmår gripa omedelbart. En levande dramatisk dikt har ännu ej blommat upp på denna verklighets hårda grund. Men det blänker till ibland.

Dramats början och slut markeras av ett barns födelse. Två generationers barn få bli en symbol, vid vilken ett nytt och mystiskt hopp tänkes.

MEDLINGSFÖRSLAG ÅR FRAMLAGT i sågverkskonflikten och står inför omröstning ute i landet. Det innehåller efter vad som meddelas en lönesänkning på 6 % för tidlöner och 9 % för ackordslöner — d. v. s. samma reducering som de norska arbetarna finga ta efter storstriden förra året. Fast det är med tung hjerta man ser en inskränkning i sågverksarbetarnas redan alltför låga löner ha dessas förhandlare tillstyrkt förslaget. Detta är det fjärde försöket och man tycks ganska allmänt hoppas kunna föra konflikten till slut utan öppen strid.

I Danmark ha arbetsgivarna krävt 20 % lönereducering och hot om lockout och storstrejk har hängt över landet som en omedelbar fara. Den allmänna opinionen har emellertid denna gång vänt sig emot arbetsgivarnas hållning och man hoppas kunna uppnå fred genom regeringens ingripande.

VACCINATIONSSJUKAN GRASERAR häftigt i Malmö. Av de vaccinerade beräknas ungefär en procent, d. v. s. 1,130 personer vara sängliggande med feber och svullna körtlar. En skola kunde ej uppta sin verksamhet efter fettsädeslovet på grund av för många sjuka. För bedömande av nödvändigheten eller risken av den obligatoriska barnvaccineringen kommer smittkopps- och vaccinationsepidemien i Malmö att lämna ett värdefullt material.

RIKSKANSLER BRÖNING HAR HALLIT sitt väntade tal i Genève, där han enkelt och anspråkslöst framförde Tysklands krav på allmän avrustning. Den allmänna tryggheten äventyrar inte den nationella tryggheten och Tyskland hade för sin del förslagit till effektiv rustningsminskning, som bättre än konventionsutkastet motsvarade dagens krav.

Veckovisaren

Brev

Professor Elis Essen-Möller i Lund från ANNA WESTERGAARD.

Anna Westergaard. Medlem av centralstyrelsen för Open Door International.

Tilgiv, att jag ad denne Vej tertr nogle Bemærkninger til Hr. Professoren angaaende Deres »Före-

läsningar i Gynekologi», udgivne i Lund i Marts 1931.

Grunden til min Henvendelse er Hr. Professorens Udtalelser i Forelæsnings Side 13—14 angaaende kvindelige Tjenestemandes Sygelighed.

Hr. Professoren skriver her følgende:

»Ett annat förhållande, som hittills icke är tillräckligt beaktat, men som kräver en ingående undersökning, är inflyttandet på de kvinnliga underlivsorganens funktioner, liksom för övrigt på hela den kvinnliga organismen, av kvinnans arbete i allmän tjänst utanför hemmet. Ingen bestrider numera kvinnornas rättighet till sådant arbete, men läkaren intresserar sig för dess betydelse ur läkarsynpunkt. Tillförlitliga siffror (Forts. å sid. 6)

Konstgjord ungdom.

Av MARIA LAZAR.

Det är inte alls lögsedan det var ett riktigt straff att vara barn. Hela ungdomstiden betraktades mera som ett skärseidliknande förtillstånd, innan det riktiga livet började, än som en livsperiod för sig. Att vara stor var underbart och när någon hade fått vitt skugg var han obetingat vördnadsvärd och vis. Om någon, som var yngre och klokare, ville säga emot honom fick han genast höra: Tyst med dig, det där förstär du inte, du har inte någon erfarenhet.

Det var förskräppligt. De små flickorna darrade av otålighet att få långa kjolar och smöplöskarna önskade sig ingenting högre än mustascher. Den första ungdomen förföll i längtansfull väntan på framtiden, det närvarande existerade egentligen inte. Genom dumma fördomar i uppfostran och en falsk värdering av de äldre generationerna blev människorna lurade på ungefär tjugo år av sitt liv.

Då kom man till all lycka på den tanken, att ett sprattlande lindebarn och en strålände julgran kan vara lika viktiga och lika verkliga och närvarande som en docents ansökningshandling eller ett hörlöpp med brudslöja. Denna upptäckt var mycket, mycket välgörande för mänskligheten. Hela världen förnyrades. Utmärkt, förtärligt. Men världen har nu en gång den vanan att i en handvändning förvandla varje klokt ömdöme, som den en gång har lyckats träffa, till en fördom. Och nu är det fara värt att mänskligheten återigen kommer att bli bedragen på många års sjuttjollit och förtrostan. Ty nu gäller det framförallt: att ständigt vara ung, ständigt, om möjligt, förbli ett barn, inte bli äldre, inte en dag, en minut äldre. Att för allt i världen inte bli fullvuxen.

Det är förtärligt. Om det förr knappast fanns någon närvarande tid upp till tjugoårsåldern utan bara framtid, så finns det nu, alltifrån det tjugoende levnadsåret, inte något närvarande längre utan bara ytterligare ett förtullat.

Och när man riktigt tänker efter, så har vi ju på det sättet egentligen kom-

mit ur askan i elden. Ty det är ju i alla fall rotigare att ha ej framtid än ett förtullat. Och en konkurrens, som man kan sträva fram emot, är inte på långt när så farlig som en konkurrens, som växer fram bakom en. Är det inte förtärligt att varenda människa som är tio år yngre än man själv, bara genom detta enkla taktum har ett övervinnligt förtärligt? Och varför?

Det är ju lätt att förstå, att en löpare eller simmare måste föra sin trettonde födelsedag med ett visst vemod. Och för den otaligtbrännliga ingenömen, den tjuvt och naivt ungdomliga, är det kanske också tråkigt att inte i längden kunna bevara sitt yttre. Det finns ju sådana yrken. Men varför är läkare, en pianist, en mor till tre barn, en målarinna inte skulle kunna vara medvetet och glatt fullvuxna och utvuxna, i sin klädsel, i sina vanor, i sitt uppträdande, framförallt i sitt uppträdande gentemot ungdom, det är oförståeligt.

Skräcken för att bli äldre, väl att märka inte skräcken för ålderdomen, är en av de svåraste, farligaste och lömskaste modesjukdomarna. En sjukdom som skapar de svåraste misfoster. Fyrtioåriga dockor, till tjuvpojkar förklädda högskoleprofessorer, män, som ständigt skriar efter den tröstande modern, och kvinnor som hänger sig åt hjälplöshet. Det är inte underligt att de vuxna av i dag inte har mycket glädje av varandra, under det att ungdomen, den riktiga ungdomen nämligen, ser dem över axeln. Inte alls för att de är äldre eller för att de är åker sidor sämre, utan därför att de inte har något att ge ut i sin egen livsperiod. Absolut ingenting. Ungdomen betackar sig för förlådska kamrater och är förargad och bitter över att ingen mera har mod och kraft till det överlägsna, att vara äldre — ännu inte på långt när att vara gammal.

J Afrika finns det en vild negerstam, som änsar det för den största skam om en medlems utseende inte motsvarar hans ålder. En kvinna som har många barn

Skogen måste skördas

och den ansvarskännande domänstyrelsen ger arbetslösa arbete.

Ett fylfnadsanslag på 15 miljoner kr. till arbetslöshetens bekämpande var huvudärendet vid riksdagens första egentliga arbetsplena för året, som ägde rum i lördags. Mot regeringens förslag i sin helhet hade ingen något att invända. Ett meningsutbyte av principiell innebörd uppstod emellertid omkring den detalj i propositionen, som rör ett anslag på en halv miljon kronor till igångsättande av avverkningar i statens skogar.

Domänstyrelsen vill liksom varje annan ansvarskännande arbetsgivare åtaga sig skogsavverkningar, som egentligen äro större än läget på trävarumarknaden tillåter, förklarade socialministern, men för att täcka förlusterna måste staten träda emellan. På detta sätt får man emellertid en möjlighet att sätta in med hjälpåtgärder om det skulle behövas på någon särskilt utsatt punkt. Det är så mycket mera nödvändigt som skogsavverkningarna i Norrland inskränkas alltmera och arbetslösheten där är mycket stor.

Fruktan för detta statens tilltag att uppträda som konkurrent på en redan tryckt marknad uppkallade högern till iövriga protester. De enskilda skogsägarnas intressen måste framförallt tas till vara, ansåg hr järte, och många med honom, då det ju främst gäller att bevara och öka

arbetstillfällena hos de enskilda. Förresten har stormen på senaste tiden redan åstadkommit sådana massavverkningar att man enligt hr Järtes mening inte behöfve hugga mera.

Regeringen varnades också av högern för att på detta sätt låta Arbetslöshetskommissionen släppa sitt tag om arbetslöshetshjälpen. Det kunde ju till sist bli förföreningsarna som fick bestämma understödens storlek.

Från vänsterhåll bemötte man denna oro med att regeringen hittills inte visat sig benägen för några allvarliga avvikningar från det vedertagna svenska systemet för arbetslöshetens bekämpande och att varje tillfälle komme att särskilt prövas. F. ö. hade man nu i många fall efter allt att döma, att välja på kontantunderstöd eller igångsättande av arbete; är inte arbetet då att föredraga?

Skogen måste årligen skördas, på samma sätt som sliden skördas trots de låliga spannmålspriserna, sade norrlänningen hr Lövgren i Nyborg. Och gör man inte det kommer hela Norrland på fattighuset.

Slutet blev också att kamrarna biföll regeringens förslag. Man vill gärna instämma i socialministerns uttalande förhoppning och övertygelse, att det kommer att få goda verkningar.

En helhjärtad omvändelse till en ny skola.

Dr Carl Cederblad.

och trots detta ser ut som en backfisch blir rentav föraktad. Man skall se på henne att hon har barn. Det är ju lite överdrivet förstås. Vildar är alltid överdrivna. Men när man riktigt tänker på saken, vilket paradiset måste inte den negerstammen vara för flertalet moderna européer. För många av dem som lider av en konstgjord ungdoms fruktansvärda följsjukdomar, skulle säkert en tids vistelse hos vildarna vara hälsosammare än en Steinaehbehandling på den elegantaste kurort.

Det var detta, ingenting mer och ingenting mindre, som doktor Carl Cederblad fordrade i sitt föredrag om *Det folkliga svenska uppfostringsproblemet*, som han höll vid Radikala Gruppens diskussionsmöte i Stockholm i tisdags.

Dr Cederblad började sitt glänsande anförande med att karakterisera den folkliga och den akademiska bildningstypen och deras beroende av varandra. Vilket är nödvändigast för ett träd, roten eller kronan? kan man fråga. Lika fruktlost är det att fråga vilken bildningstyp som är den förmånsta, den akademiska eller den folkliga. Men i skilsmässan mellan dessa båda ligger urartning, bildningens död och folkets död.

För att få klart för sig grundvalen för bildning och uppfostran måste man ta reda på det folkliga bildningstillståndet. Detta har varit syftet med den undersökning dr Cederblad igångsatt och för vilken han närmare redogjorde, samtligt som kurort. (Forts. å sid. 6).

Läcker och hälsosamt är smörgåsarbröd

UPLANDSKUBBEN

I hygienisk förpackning hos Eder handlande.

Undvik efterapningar!

Begär uttryckligen Uplandskubben!

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elin Wagner,
Ettisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorie Hermelin.

REDAKTÖR:

Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Stussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Herkesgatan 14 (f. d. L. i. Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsrätts.
Boutredningar och testamenten, förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förklaringar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNGSÖGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N. 333 15.

LÄKARE

Införd genom Stockholms Läkarförbund

Doktor Dagmar Palmgren

Spec.: Hud- och könsjukdomar.
Mottagn. vard. 8.30-9.30, 3.30-5.30.
Annan tid eft. överensk. pr. tel. 78 86.
Kungsgatan 35, 6 tr.

TANDLÄKARE

Tandläkare

EMIL LINDBLADS
PRIVATKLINIKER

Stockholms största och modernaste tandkliniker för alla samhällsklasser.

Östermalms:

Kommendörsg. 16. Tel. 725 56, 728 70

Kungsholmen:

Hantverkarg. 37. Tel. K. 37, K. 37 38 (Barnstygghuset v. Kungsholms Lägerösk)

Mottagn. 8.30-9.15, 1.30-2, 6-7

Tandvård behandlas hela dagen 8-7

Lördags stänges 4 (sommarmån. 2)

Kostnadsfri rådgivning.

Endast exam. tandläkare.

Frälsningsarméns

Alkoholisthem

Kurön

(Anjuter statsbidrag)

Två timmars ångbåtresa från Sthlm.

Prospekt och övriga handlingar skickas från Socialsekreteraren, Östermalmsg. 24, Stockholm.

Alma Axelssons

FÖRLOSSNINGHEM

LINNEGATAN 19

Mottager inackord. även för längre tid.

Tryggt och ogen., välrök.

Tel. 778 24.

S:t Görans Begravningsbyrå

Jenny Larsson

FLEMINGGATAN 60.

Tel. K. 47 24

Ombesörjer allt vid dödsfall.

Eldbegängelser. Balsameringar.

Bokföring

Språk

Stenografi

Maskinskrivn.

Nya kurser denna vecka.

Expeditionstid 9-3.

Prospekt på begäran.

STOCKHOLMS SPRÅK- & BOKFÖRINGSINSTITUT

Drottninggatan 60. Nov. 65 64

Den 13 febr. 1932.

Yrkesutbildningen och arbetslösheten.

Den enskilda statsunderstödda yrkesundervisningen i vårt land är årets statsverksproposition utsatt för en besparingsattack, som måste väcka den största förvånning.

Kungl. maj:t föreslår en sänkning av statsbidraget till enskilda anstalter för yrkesundervisning från 675,000 kr. till 495,000 kr. d. v. s. med icke mindre än 180,000 eller med nära 27 procent. Denna sänkning går dels ut över anslaget till understöd för avlönning av lärare, dels för anskaffande av undervisningsmateriel. Vidare har Kungl. maj:t föreslagit att det anslag, som sedan åtskilliga år utgår till stipendier åt omedelade eller mindre omedelade elever vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, skall förändras från förslagsanslag till reservationsanslag, på det att det icke må kunna överskridas. Anslaget föreslås f. ö. skola utgå med samma belopp som föregående år, eller med 200,000 kr.

Det är att märka, att Kungl. maj:t går ännu längre än organisationsnämnden, som föreslagit en nedsänkning på 20 procent av anslaget. Kungl. maj:t handlar därmed tvärtom inte endast vad skolöverstyrelsen i sin skrivelse av den 31 augusti 1931 framhållit, utan också tvärtom riksdagens i en skrivelse i fjol uttalade uppfattning om yrkesutbildningens betydelse.

Skolöverstyrelsen framhåller att anslaget — redan utan de nu föreslagna besparingarna — varit alldeles otillräckliga. Summan av de begärda understöden hade varje år väsentligt överstigit de av riksdagen anvisade anslagsbeloppen. Till följd därav hade det inte varit möjligt att bereda understöd åt alla skolor, som varit förfänta därav. Knappheten i understöden har också medfört att den utveckling av dessa skolor, som varit både berättigad, möjlig och nödvändig inte kunnat

Samtidigt utgå statsbidragen till motsvarande kommunala undervisningsanstalter med nästan dubbelt så stora belopp.

Enligt såväl skolöverstyrelsens som eklesiastikministerens egen mening har den enskilda yrkesundervisningen också haft sin stora betydelse, inte minst genom de värdefulla pedagogiska initiativ och erfarenheter den uppvisar. Den har dessutom bidragit att tillföra näringslivet en väl utbildad arbetskraft. Eklesiastikministern har tidigare för sin del ansett, att anslagsmedlens begränsning kunde medföra fara för »en viss stagnation i utvecklingen av detta för landets näringsliv så betydelsefulla område» och har därjämte framhållit, att flera yrkesgrenar ännu inte fått sin utbildningsfråga ordnad.

Riksdagen å sin sida påpekade i sin ovan omnämnda skrivelse bl. a., att statsmakterna hade all anledning att söka med lämpliga medel avvärja eller minska skadeverkningarna av den allvarliga samhällsfara, som den rådande arbetslösheten bland ungdomen måste anses vara och att ett sådant lämpligt medel otvivelaktigt vore att bereda den arbetslösa ungdomen tillfällen till förkovran inom yrkena.

Denna yrkesutbildning torde också på ett mycket tillfredsställande sätt skötas ut av de enskilda skolorna — trots de ekonomiska svårigheterna — inte minst därför att det i motsats till vad fallet vanligen är med de kommunala, stå öppna för elever från hela landet. De ge därför också sådan ungdom tillfälle till utbildning, som i sina hemorter saknar kommunala yrkeskolor.

Det har gång på gång från olika håll framhållits, att under den svåra arbetslöshet som för närvarande råder bland ungdomen, en av de bästa utvägarna tycks vara, att i största möjliga utsträckning tillförsäkra den-

Sockermanopol.

Den svenska sockerindustriens historia har fått ytterligare ett uppseendeväckande kapitel med sockerkommissionens förslag om införande av importmonopol på socker för de båda sockerbolagen. Kommissionens förslag förelåg efter några dagar som kungl. proposition och inom 3 veckor skall riksdagen fatta sitt beslut i frågan.

Det nya som tillkommit i den serie av olika sätt för understöd som den svenska sockerindustrin upplevat är nu, att understödet uttagas som konsumtionsskatt och icke på den direkta beskattningens väg. I korthet innebär förslaget, att bolagen förbinda sig utbetala ett visst bidrag till odlarna till betrietsförbättring, men konsumenterna godtgöra bolagen, genom att priset aldrig behöver sjunka under 31 öre pr sk. oberoende av världsmarknadspriiset. Varken betodlarna eller sockerbo-

lagen äro så särskilt förtjusta över förslaget — de förra hade behövt högre priser, de senare göra inga vinster. Importfirmorna protesterar och allmänheten får sitt socker fördyrat.

Propositionen föranledde också debatter i båda kamrarna, när den överlämnades till riksdagen. Jordbruksministern försvarede sig med, att budgeten för tillfället icke till vid att belastas med några direkta subventioner.

Socialdemokraterna opponerade emot den nya principen, som hittills varit okänd för det frissnådda programmet, att konsumenterna skola betala ett näringsunderstöd och påpekade också de möjligheter till oskäliga vinster som bolagen ha — på konsumenternas bekostnad. Staten borde icke utan vidare godkänna privatintressen.

Textilarbetareförbundets

förtroendeman

tror på kvinnor i ledningen.

Gillande nog kan man konstatera ett tilltagande intresse bland arbetarkvinnorna för organisatoriska och därmed sammanhängande spörsmål, skriver Textilarbetareförbundets förtroendeman K. J. Olson i senaste numret av Arbetets Kvinna. Inom textilindustrin t. ex. som är den mest betydande industri där kvinnorna utgöra majoriteten, är skillnaden mellan den manliga och den kvinnliga organisationsprocenten obetydlig. Men ännu motsvarar de kvinnliga arbetarnas inflytande inom organisationen inte på långt när deras antal i medlemmsnumret.

Man torde inte kunna påstå, anser hr Olson, att detta förhållande bottnar i att de kvinnliga medlemmarna inom fackorganisationerna hållas tillbaka. Tvärtom torde det förhålla sig så, att man på många håll gör verkliga ansträngningar att få fram lämpliga kvinnor i ledningen, alltför ofta dock utan att lyckas. Alltså måste orsakerna sökas på annat håll.

Utom vissa fördomar om vad som lämnar sig för kvinnan och utom att hennes fristid ofta är så upptagen av hemarbete, att hon inte får mycket tid över till organisationen, finns en viktig orsak till kvinnornas ringa inflytande, som herr Olson formulerar med följande förtufliga ord.

»Det är bekant, att en människas möjligheter att utträta något i hög grad beror på hennes tilltro till sig själv och sin förmåga. En människa, som saknar självförtroende, kan aldrig utveckla sin verkliga kraft på samma sätt som den, vilken är fullt övertygad om sina möjligheter. Kvinnan går till organisationsarbetet med en förtuttad mening om att hon icke kan göra sig gällande på samma sätt som de manliga kamraterna. Hennes känsla av underlägsenhet hindrar henne ofta från att ge sig i kast med uppgifterna, och hon får därför heller icke den praktiska skolning, som i det faktiska arbetet betyder så mycket.

Givetvis vore det orätt att skylta kvinnan i organisationen för detta förhållande. Hon får icke för det. Mindreverdighetskänslan bottnar i århundradens andigt slaveri, och det dröjer mer än en generation innan den har arbetats bort. Den är emellertid till så pass stort hinder i arbetarklassens strivande, att det ligger i både mäns och kvinnors intresse att söka övervinna den.»

Det har onödigligen sitt intresse att höra dessa ord av en man.

Restaurang
Port Arthur
Blekingegatan 40
Telefon Söder 34784
Bra matställe

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 " " 73 37
GOTGATAN 52 " " 333 09

BORDSVATTEN

Drick

Ramlösa

Vårt lands enda naturligt alkaliska vatten

Mot väggohyra

är TIP-TOP det säkraste medlet. Låt desinficera dina ytor med TIP-TOP. TIP-TOPMETODEN är effektivast. Desinfektion utföres och upplysningar lämnas.

Tekniska Fabriken TIP-TOP.

Stockholm 4. Tel. Sö. 187 05.

Luchs'Reklamhoffe'

Liliesjöös

Parfumeri- och Sjukvårdsaffär
STOCKHOLM

Botiker:
Fridhemsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82.
Hantverkargatan 45 — Tel. Kh. 55 85.
Sveavägen 109 — Tel. Va. 170 25.
Aderbråckstrumpor — Hållönsinlägg
— Maggördlar — Bräckband — Sanitets- och Förbandsartiklar — Katalog gratis.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANK

DEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING
mot högsta gällande ränta.

Solidarisk Bank, Grundad 1865.

Den stora frontlinjen. Åtta miljoner namnunderskrifter i Genève.

Av ELIN WÄGNER.

I de händelser som nu jaga varandra över världsskådeplatsen är det inte bara länder och världsdelar som stå emot varandra. Om det så vore, skulle inte världspolitikens förete en så förvirrad bild. Ty krig i vanlig mening är något konsekvent. Det drar ut en linje rakt mot förintelsen. Men så konsekvent är inte världspolitikens just nu. Den är vacklande, därför att dess cirklar rubbas av en väldig kamp mellan gammal och ny åskådning. Det är en kamp mellan nationalismen, med militarismen som dess outgängliga följeslagare, å ena sidan och å den andra det nya internationella sinne som inser nödvändigheten av att dra konsekvenserna av det nya världsläget, av krigets fantastiskt stegrade effektivitet, som söker sig fram mot en världspolitik, vilken är möjlig utan våld och hot om våld.

1930-talets strid gäller världs-åskådningar — militarism mot solidaritetspolitik.

För första gången stöter militarismen på ett verkligt motstånd, känner kontrainflytandet av en ny makt. Är det därför den är så våldsamt i sin propaganda och så litet nogräknad? Vål måste det retas dem som äro militäristar av gamla skolan att de maktägande i alla länder inte handla konsekvent efter deras önsningar, inte ens i Japan, inte ens i Frankrike. I de länder som ha anseende för att vara mindre beroende av militarismen, våga de ledande å andra sidan inte föra en konsekvent freds- och solidaritetspolitik. Varken i England, i Amerika eller i till exempel Sverige. Antingen kompromissa de eller använda de, som kända pedagoger göra, växelvis eller samtidigt militära och förnuftiga metoder. Och så blir resultatet så besynnerligt som det är.

Man inbillar sig åtminstone att inför eftervärldens ögon den stora frontlinjen på 1930-talet skall ligga dragen mellan gammal och ny åskådning och att motsättingarna mellan Japan och Kina, Tyskland och Frankrike skola te sig som mindre väsentliga. Då skall man veta, vad vi inte nu kunna bedöma: hur stark den gamla åskådningen i all sin oduglighet är och hur färdig och stabiliserad den nya.

Folkförbundet förspilde sitt tillfälle att ge åskådningsundervisning i mod.

Om man uppfattar världshändelserna huvudsakligen som en strid mellan gammal och ny världsåskådning

INTERNATIONELLA KVINNOFÖRBUNDET

för Fred och Frihet åttonde upplysningskurs har hållits i Gävle och Falun den 7-10 januari. Den samlande rubriken över kursen var denna gång *Ett skickel-sedigt år*. Under kursen, som öppnades i S:t Ansgars hus i Gävle söndagen den 7. febr. av landshövding Sven Lubeck, förekom föredrag av fröken Ebba Pauli, fröken Kerstin Hesselgren, dr Sven Skogh, rektor H. Besson och dr Alf Johansson samt fröken Matilda Widgren, lektor Elisabet Euren och fröken Greta Stendahl. Bland ämnena som behandlades äro *En av Nationernas förbunds vär-gar till fred, Den ekonomiska världskris-sen, Arbetslöshetsproblemet, Ungdoms-arbetlöshet, Fransk mentalitet inför världs-nöden*, m. fl.

ning, då blir det inte det minsta märkvärdigt att förbundet av nationer samtidigt som de förbereda världens första avrustningskonferens förslösa möjligheten att genom ett resolut ingripande i den manschuriska striden ge världen en åskådningsundervisning om att Nationernas förbund betyder en ny epok. Men striden mellan motsatta åskådnings förlamade dess handlingskraft, och Folkförbundet kunde inte resa sig till den handling som skulle varit av enorm betydelse för att motverka militarismen i östern, som till slut är en fara för västerlandet självt.

Men trodde ändå på Japans medgörlighet.

Det berättas från Genève, att när makternas gemensamma not till Japan och Kina med förslag om vapenstillstånd och medling behandlats i Rådet den 2 februari någon timma före avrustningskonferensens öppnande, kom en våg av optimism över detta oroliga internationella centrum. Det tycks inte ha fallit någon in att Japan skulle vägra acceptera stormaktsförslaget. Men Japan ville inte veta av medling i konflikten med Kina och i fråga om neutral zone har det föredragit att komma med ett eget förslag. Medan underhandlingen, noter, förslag och motförslag växlas, så pågår landsättningen av japanska trupper, vilket nominellt sker för att återställa lugnet, men i själva verket retar upp kineserna som mänskligt är. Även om telegrammen från krigsskådeplatsen äro så överdrivna att ett barn, bokstavligen talat kan begripa det, så är det ju tydligt att det pågår ett slags krig i Shanghai, låt vara att japanerna nu iakttä större försiktighet än förut gent emot de vita makternas intressen och försterrutor.

Industristaten Japan är underkastad det moderna livets lagar.

Det kan tänkas att Japan fortsätter att skjuta för att sätta sig face, så att den blivande reträtten ur det egentliga Kina inte ska se ut som direkt ålydnad av ordrer, alldeles som en pojke, som gärna kastar en sten till, när han fått tillstånd att låta bli för att det ska se ut som om han slutade av eget fritt val. Men det kan också tänkas att Japans utmanande hållning beror på att det vet att protesten icke är allvarligt menad och vet att det har mäktiga förespråkare inom de länder som protesterat. Ty att Japan skulle riskera att på allvar få pröva makternas sanktioner mot en angripare är uteslat. Militaristerna vilja nu framställa Japan som övvervinnetligt och allsmäktigt på grund av sin armé och flotta, ty det ligger i deras linje att så utnyttja situationen. Men de låtsas icke om att även Japan är underkastad det moderna livets lagar, att det är organiserat som en industristat med dess beroende av yttervärlden, och att det slutligen bakom sin flotta är känsligt för världens dom.

Henderson tror på framgång — men vad smälter samman engelska, tyska och franska motsatser?

Allt hånger samman. Om inte valen i England kastat Henderson ur sadeln som utrikesminister, så hade troligen både orientalska frågan och avrustningskonferensen legat

bättre till. Henderson förklarade i sitt tal vid avrustningskonferensens öppnande att han vägrade ens tänka sig ett misslyckande. Det är bra som officiell inställning, men då måste något synnerligt hända för att de uppenbara motsatserna från konferensförslaget skall kunna nedbrytas och sammansmältas till en gemensam överenskommelse. När detta skrivs, ha ledarna för Frankrikes och Englands delegationer talat. Brining inte ännu, men varför skulle han frågå Tysklands tidigare hållning, när Frankrike och England deklarerar sina gamla synpunkter?

Medan Frankrike talar om säkerheten som förutsättning för avrustning och föreslår att Nationernas förbund till den ändan utrustas med en internationell armé, vilken ensam skulle råda över alla farliga offensiva vapen, så har England utgått från sin synpunkt att avrustning bidrager till säkerheten och föreslåg en nedrustning genom minskning av respektive budgeter med 25 %. Tyskland som nu har frihet att kosta vad som helst på sin krigsberedskap, kan knapp tänkas gå med på ett sådant förslag som berövar det en fördel ur rustningsynpunkt och behåller den hittillsvarande skillnaden mellan segar- och nedslagsmakter. Intet mindre än en omvändelse i stor stil kan slå en brygga över dessa motsatser.

Folkviljans stora dag i Genève.

Man vänder sig här mot folkviljan, vart skulle man annars vända sig? Folkviljan hade i lördags sin stora dag i Genève, då den fick manifesteras sig inför konferensen. Det var den kristne, kvinnan och arbetarna ut rustningsynpunkt och behåller den hittillsvarande skillnaden mellan segar- och nedslagsmakter. Intet mindre än en omvändelse i stor stil kan slå en brygga över dessa motsatser.

Vandervelde talade som representant för andra internationala och den fackliga internationala. Som sådan krävde han upphävande av skillnaden mellan besegrade och segrare, omedelbar nedskärning i stor stil av arméstyrkor, krigsmaterial och militärbudgeter som inledning till ständig och allmän kontrollerad avrustning. Han tillät sig också att låta med att arbetarna inte skulle lyda, om de kallades ut till krig, en varning som skulle varit kraftigare om den kompletterats av ett tillkännagivande att arbetarna inte längre ville låta sig drillas i värnpliktsarméerna under fredstid.

Ännu betydta kvinnorna ingen aktiv fredsarmé —

Kvinnornas talan inför konferensen fördes av miss Mary Dingman för »De internationella kvinnoorganisationernas nedrustningskommitté». Det uppses att dessa organisationer räknar 45 miljoner medlemmar, lägger man till de katolska kvinnoorganisationernas 20 miljoner, få vi fram ett mäktigt tal. Tyvärr äro alla dessa klara avrustningsvänner. Nå, de 8 miljonerna som skrivit på Internationella kvinnoförbundets för fred och frihet petition äro också ett betydande antal. Men lika litet som de kristna och arbetarna betydta dessa miljoner en aktiv armé på fredsvidan av den stora stridsfronten, det veta vi ju.

Om man utan sentimentalitet och utan illusioner försöker göra sig ett begrepp om vilken tillgång kvinnorna kunna vara på fredsvidan i den

Genève den 6 febr. 1932. Dä avrustningskonferensen öppnades den 2 februari beslöt den att hålla ett extra sammanträde, uteslutande ägnat åt mottagandet av de opinionsyttringar, som olika organisationer hade önskat att få framföra. Detta sammanträde ägde rum i dag från kl. 10,30 till 12,30. Först såg det en smula tomt ut. Åhörarelek-tarna voro reserverade för de delegatio-

Miss Mary Dingman.

ner, som efter hand skulle komma, journalisterna voro rätt fåtaliga och luckorna i konferensdelegationers rader betydde antagligen att de militära experterna tänkte att de inte behövdes i dag. Senare blev konferenssalen nära fylld. För att ge allmänheten kompensation hade kvinnoorganisationernas samarbetskommitté på eftermiddagen i dag, i Salle de Reformation, ordnat ett offentligt möte, delvis med återupprepning av förmiddagens anföranden. Detta möte var fyllt till alla yttersta plats. Namninsamlingen hade under den gångna veckan på flera olika sätt exponerats i staden.

I konferensen gav mr Henderson först en kort orientering och ordf. i den senaste folkförbunds-församlingen M. Titulescu erinrade om den petition han då hade framfört, varpå 11 olika anföranden hölls. Först gavs ordet åt miss Dingman, ordf. i den samarbetskommitté som i anledning av konferensen konstituerades sistlidna september och var 15 olika kvinnoorganisationer voro representerade. Hon poängterade kraftigt att ehuru konferensdelegationerna voro utsedda av regeringarna vore de ej ansvariga endast inför dem utan också inför folken i världen och hon överlämnade de 8,003,674 namnunderskrifterna med försäkrat att de som sändt dem voro villiga att åtaga sig de lidanden och de risker som av-sändarnas mål: avrustning, eller kraftig nedrustning, skulle kunna medföra. Där-efter upplästes de olika sammanrättade namn från olika länder—allt under det att representanter för dessa länder de-filerade förbi — för Sverige fru Allan Youngt och för Danmark fröken Henni Forchhammer — och redogjorde för insamlingen.

nuvarande situationen, så måste man medge, att de ännu icke äro färdiga för sin världshistoriska mission att göra slut på kriget.

Då skulle de redan haft sina representanter i konferensens hjärta.

Tyvärr, de äro efter, de äro inte på sin post. Krigstekniken och världens sammansvetsning till en enhet ha gått fortare än kvinnornas uppvaknande ur vanmaktt och vanföreställningar, undergivenhet och fruktan. De äro för insyltade i nationalism och för litet på det klara med den uppgift som tillkommer dem nu vid krigsepokens upplösning och förfall. Den kvinnliga nedrustningskommittén är ett tappert försök att i sista stund göra vad som göras kan med de medel som kvinnoorganisationerna erbjuda. Men vore de 45 miljonerna klara med sin uppgift, så vore de icke hänvisade till att defilera och petitionera, då hade de sina representanter i hjärtat av konferensen.

Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet hade insamlat 6 miljoner namn, däruv 4 miljoner för total och universell avrustning och 2 miljoner i England med något avvikande formulering och andra kvinnoorganisationer hade, med speciella formuleringar, insamlat 2 miljoner. England gick, som nämmts, i spetsen med 2 miljoner namn, Tyskland och Amerika med vardera 1 miljon, Frankrike med 500,000 och Japan med 172,000. Danmark hade på kort tid samlat 380,000 samt Schweiz och Sverige något mindre, Mexiko 20 och stuttgart Albanien 10 namn.

Eder korrespondent glömde reglerna och applåderade, men en vaktmästare kom och sade att damen hade inte lov till det. Senare, då Vandervelde talade, glömde alla åhörarna reglerna och klappade ihärdigt i händerna och då komde vaktmästarna ingenting göra åt saken. En fransk- och en engelsktalad student talade därpå. Den unga amerikanska gjorde ett rätt gripande intryck. Manligt och värdigt petade han på att om krig bröte ut nu vore det han och hans jämnåriga, som hade gått ut i kriget. Han stod där som advokat för de till döden dömda, begärande uppskov. De ville icke döva. De ville icke förestora. De ville leva i fred och få fylla sitt livsverk och giva sitt tillskott till kulturen. — I en kort intervju, som jag hade med honom, sade han att han var en kristlig tjänstvärdare. Men hans anförande hade i alla fall mer tycke av ett uttalande än av en petition. Det var en egen-

Mr. J. Green. Engelska och amerikanska studentens representant.

domlig, plågsam kontrast emellan hans friska ungdom och de kongressdelegerade. De sågo alla med ens så gamla och kala och mindre livsberättigade ut än han. Och dock skulle han, men knappast någon av dem vara skyldig att gå ut i ett blivande krig...

Efter ett anförande av en representant för Föreningen för människans och medborgarens rättigheter talade Lord Cecil för Nationernas Förbundsorganisationernas sammanslutning. Han krävde icke avrustning men absolut att en nedrustning skulle komma till stånd. Därefter talade Vandervelde, som i Internationellens namn krävde rättvisa mellan segrare och besegrade på grundval av allmän nedrustning.

Stiftligen tackade mr Henderson för allt det stöd dessa opinionsyttringar gävo konferensen. Alla inlämnade opinionsyttringar skulle, försäkrade han, sorgfälligt övervägas.

Miljoner och åter miljoner människors intensiva tankar ha i dag gått till Genève med häftig önskan att vars och ens lilla bidrag i förberedelserna till i dag skulle vara en av de droppar som urholka stenarna. Från dem som voro närvarande här i dag går till alla dessa ett tack tillbaka.

Anne T. Nilsson.

Bliv slank
och fri från reumatism. Tag paraffinbad (kontinuerligt med användande badförm) hos
ELEKTRO-MEDICO INSTITUTET
Södra Kungstornet, 8 tr. Tel. N. 33 92.
Endast kvinnor. Påm. Nr.

Sitta i sammanträde.

Av KLARA JOHANSON.

En begåvad ung romanförfattare, Oile Hedberg, har haft den lyckade idén att uppkalla sina böcker efter allbekanta lekar. Först kom »Rymmare och fasttagare», sedan »Skära, skära havres», och vill dikteren fullfölja sin poetiska lek behöver han aldrig lida brist på associationsladdade, rikt symboliska titlar. Det givna uppslaget nödgar i varje fall min fantasi att hastigt genomlöpa möjligheterna på detta område, och då värstärntan den inför en rubrik som rent av skriar efter att appliceras på en storslilad modern samhällsroman. Och den lyder: »Sitta i sammanträde».

För dem som i någon mån äger humor och estetisk genömlysning låter denna term vulgärt komisk, och visst är den det, men vid nogare prövning röjer den under sin tafatta uppsyn en avgrund av tvetydigheter som borde kunna stimulera en diktare med snärt.

Enligt mångas erfarenhet eller övertygelse motsvarar den prosaiska frasen en synnerligt stämmingsfull antikvit: altaret i vars högn brottslingar åtnjöt oantastlighet så länge de förmedlade klånga sig fast vid det. Antagligen gäller denna tolkning särskilt bland kvinnor som är gitta eller ogifta med någon viss man under vars »sammanträden» de anser sig ha skäl att mistänka supplag eller olovliga herdestunder. Men även andra kategorier, mindre personligt intresserade, har tillfällen att genomskåda eufemismen och konstatera att den i regel täcker det dåliga samvetets ångsliga desperation. Numera lär ingen individ med någon psykologisk insikt kunna hålla sig för skrätt när han mottar beskedet att den gentleman han önskar tala allvar med sitter i sammanträde. Flykten till altaret!

Hade leken bara denna skalkalkiga och roande fas kunde man med själslugn beteckna den som en lindrigt okynigt variant av gömma ringen eller kurra gömma. Men den är något värre än så, den är faktiskt fasansfull. Ty vederbörande sitter verkligen i sammanträde. De sitter där alltid, natt och dag, om inte varje timme lekamligen, så dock med sin tro, med sitt hopp, med sina spekulationer. Sammanträdet är deras livform, och medelst sammanträden regerar de världen. Jag lämnar åsido det fåtal original och lösdrivare som egoistiskt avstår från andel i världsstyrelsen: här talar om den gode medborgaren, den strävande medarbetaren, mannen som överhuvudtaget är med.

Att vara med så helt och fullt var kanske inte hans ursprungliga livsplan. Han börjar måhända så smått och tillfälligt som suppleant i någon liten föreningsstyrelse; men har han öppnat munnen vid två sammanträden är hans karriär i rullning, och det står inte i hans makt att hejda den. Vid mitten av

sin levnadsbana sitter han i kommittéer, nämnder, utskott, riksförbundsstyrelser och bolagsdirektioner till ungefär samma antal som dagarna i månaden, och alldenstund ingen åldersgräns befriar honom från dessa höga värv kan han, ifall det sociala samvetet håller sig vakert, nödgas gripa om ordförandeklubban halvslumrande med senilt skälvald hand.

Vad en sådan tillvaro innebär av hård försakelse behöver knappast antydast. Jag nämner bara de mest hjärtslitande offren: hemlivet, som ju männen värderar otroligt högt, och möjligheterna till själens frälsning. Personligt samvete är förbjuden lyx på det sociala och politiska samvetets martyrer. Men det är tappra karlar: de hörs aldrig klaga över slika intima olyckor.

För resten har de så tillräckliga kompensationer att jag vid besinnande av dessa börjar ångra mina tårar över deras tragiska lott. Säll den som sitter i sammanträde, ty han har inget ansvar! Om han tiger eller talar fyller han sin plikt. Vore sig han »siddar och tänker» eller bara »siddar» sköter han sin syssla. Genomdrivar han ett beslut kan ingen ställa honom till svars för det, och beslutas något mot hans protester är han lika oantastlig. Det vanligaste resultatet av överläggningar — efter bordläggningar och »utredningar» — torde dock vara den urbana beslutsform som kallas kompromiss och som opartiskt resumerar vad ingen av de sammanträdande menar. En konstfästingsjury till exempel skulle aldrig kunna samsas utan denna metod.

Väl må vi utomstående lyckönska de män som har vikt sitt liv åt sammanträden, ty i sin ansedd sittande ställning blir de hägnade och skyddade som aldrig en kvinna, skulle hon än gå hemma och vakta värmeledningen hela dan. Kvinnorna kan jag i detta sammanhang inte gratulera: deras styrelser och kommittéer avhandlar bara interna föreningsangelägenheter eller fromma önskemål och utvärderar alltså ingen jämförelse med de mäktiga kollektiv som sköter våra offentliga affärer.

Pressen har också upplunnat ett behändigt sätt att hos allmänheten inpräglade dessa värnadsvärda kotteriers viktighet. Nästan varenda dag bjuder huvudstadsidningarna den dunkla bilden av ett långt bord med folioark och bläckhorn, omkransat av ett antal i uppsyn och klädel förvillande lika herrar som sitter — mer kan inte beskåda den säga om dem. När och var de fångades av kameran vet väl numera ingen; de tjänstgör emellertid är efter år med varierande underskrifter som söker förespegla dagsnyhet. Redaktionerna borde verkligen sammanträda och rådslå om anskaffande av ett par tre nya klichéer, ty det synes mindre lämpligt att exempelvis skönhetsrådet och byggnadsarbetarnas fackföreningsrepresentanter av samma personal.

Snö och kallt.

Av HARRY MARTINSON.

Det föll en finkornig irritabel snö. Den kom med nordväst vinden över insjön och lade sig som manngryn på de gamla drivorna, som voro härda som plåt. Enbuskarna stodo liksom i grytor av snö och bugade sig i vinden över dessa grytors kanter.

Annars fanns ingenting vidare. Vinden kastade köll tills näsan blev blå och hjärtat rasande rödt och klappande. Den förbannade manngrynnan pryglade kinderna.

På alla småvägar gingo barn mot ett visst vägskal, där en skola låg. Det övader som låg över trakten på morgonen var en hel psykologi. Den trängde in i själen på den gumma som tände skolsalens långa kamin. Hon hade tagit med sig ett paraplystält denna morgon. Hon hade haft det hemma många år, men sen pojken dog bort i Amerika, vem skulle sen ha det. Nu var det snöstormen som psykologiserade fram tanken: först på sig ett paraplystält denna morgon. Hon hade haft det hemma många år, men sen pojken dog bort i Amerika, vem skulle sen ha det. Nu var det snöstormen som psykologiserade fram tanken: först på sig ett paraplystält denna morgon. Hon hade haft det hemma många år, men sen pojken dog bort i Amerika, vem skulle sen ha det. Nu var det snöstormen som psykologiserade fram tanken: först på sig ett paraplystält denna morgon.

— »Tänkte mej liksom att det skulle kunna vara väl den dan han kom, och han skulle naturligtvis ha paraply med sig, med amerikanskt tyg, och krycka av amerikanskt silver. Han skulle naturligtvis då ha i sin mun en cigarr från Minnesota, och den fick inte bli vit. Och på händerna handskar så han skulle vara torr när han hälsade.»

Men nå! Han kom inte hem, och nu kunde Guds nåd få vara för henne. Tanken på Guds nåd låg inte i hennes syn och rörelser mer, trängde inte ner i hennes ben mer och befälde fötterna att gå sakta på vägen, där Guds nåd låg utbredd.

Nå, Axel dog allt. Axel dog. I vanlig svensk lunginflammation i östra Minnesota. Det var Swanson hill, box 977 C. där han dog.

När det kom nå'n luffare sedan (de ljög naturligtvis och svadsade att de varit sjömän allihop) då brukade hon fråga dem: »Var ni däromkring, det var vid Swanson hill, hette det, box 977 C.» Men luffarna sade, de sade olika förresten, de sade så här: »Det ligger långt inne i Amerika» — »Det ligger inte så långt från kusten» — »Det ligger en bit från Chicago». Men en del såg upp just som de skulle svara på Swansonhillfrågan och sågo hur en tår ungerfå så stor som en tjugotusen kronorparla tittade ur ögat, och då sade de: »Jag har aldrig varit till sjöss frun», eller »Man går aldrig dit till den platsen med båt, frun».

Och under tiden doppade de i kaffet hennes långa vita vetebrodsskivor och sågo tapeten upprepa sitt tema: ett fång blommor och ett brev. Gumman tänkte: »Från Swanson hill box 977 C kom ett brev som bröt Guds nåd.» Guds nåd gick och den blommande tapeten dog. Hundlokan blommande om sommaren och solrosorna vred sina hälsar.

»Men aldrig, men aldrig tillbaka de välkända vägar jag komms. Nu låg paraplystället i skolans farstu. Psykologiskt hade det kommit dit i dag, på grund av att tankar strålat ut från att »nu driver min Axel på sjön, och finner väl där sin grav».

För olika småvägar kommo skolbarn ut på landvägen. De kommo i olika vinklar ur stormen. De som hade haft vinden i ryggen mötte dem som hade haft snöryn i ansiktet och de förstodo inte varandra. Motvindens barn voro blånasta, snoriga, fula. Deras tankar gingo åt till viljan som stred mot kolden.

De som kommo ur medvinden hade glada skrätt i reserv, oförskämhet, näv käckhet, spelande tankar. De förfusna och relliga motvindsbarnen mötte en förnöjdhet som skar skarpt emot koldens propaganda i örnsbjör och kinder.

— Godda, hej, kan du ståder och floder?

— Godda, hej, kan du reguladretien?

Och andra sidan svarade: »bondbruldar, håll käften!»

Allt detta berodde till stor del på vindens vinkel.

I små grupper gingo barnen. Vindvinkeln förändrades, lika delar låg och hård vind återfordre barnen till den rättvisva fördelningens gemensamhetstorn. Men en del av motvindens flickor gingo ännu med ansiktena mot marken och tego. Högde inte huvudena, avslöjade inte näsornas blåhet: de voro behagsjuka, dessa flickor. I vackert väder voro ju också många av dem vackra som små gudinnor och käcksa som dockor.

Dessa barn hade om vartannat smått fula eller oändligt vackra ansikten, de hade om vartannat oändligt vackra eller smått fula själar. De gingo fram i en snöstorm som påverkade deras själar, och själarnas förhållande till ansiktens komplicerades av stormen.

Vid kröken där snöskärmarna stodo och flaxade med sina frostinrikande brädgaller gick banan över vägen. Den var puckyg av drivor, här och där voro skenorna renspade och blänkta fram likt till hälften dolda knivar. Ett par rödbrostate domherr lög långsetter dikenas lå bort mot banvaktstugan där en havrekräve flaggade på en stöv vid häcken.

Godståget hasade sig fram skäggigt av snö, lokets extra snölopp gick först med det sopande vindhulet susande, loket kom efter med värme och ånga, skorstenen spottade i kolden, pannan låg het och glänsande blå, fräsande arg mot kolden, hjulmaskineriet arbetade desperat. Lokförare Anderberg slet med sina rattar och ångventiler hastigare än nöden krävde, ty han frös. I dag avundades han sidaren som hade tillfälle att vräkarbeta och häva och strida emot. Det var en äldares verkliga väder i dag. Dragigt att sitta på lokena, ischias, fanstyg, trafikchefen är en knöl, på Brassebybanan åa de snickrar i vindskärmar, stolstallsingenjören har hittat på dem och deras trafikkeppare så ja. Men här? — trafikchefen är en knöl, ett ärans få — oj, oj, min rygg, en knöl!

Tendern var skäggig av snö. Efter kommo godsfinckorna som stoa suggor, sist i svansen sat en blånäst tågmästare och frös vid en tjurig kamin och en gammal trasig Allers.

Barnen sprungo för att hinna fram till övergången och se taget. Alla utom de behagsjukaste av flickorna, de blevo gående och sprungo inte, de borradde ned

ansikten i kappkragnarna, de ville tina upp sin skönheten innan de kommo till skolfarstun där barnen skulle avticka sina blåa ansikten. De springande skreko och hojtade, studerade i en blink undermaskineriet på loket: ett ögonblicks intensivt studium, så kommo de snöiga godsfinckorna med tjuande buffertfjädrar, sist finkvagnen där tågmästaren satt vid sin tjuriga kamin och sin Allers. Hans ansikte stod vitt i finkans enda fönster och glodde människofientligt på barnen. Han frös om sina ben och tog med händerna om sina knäskälar, missmodigt och trängsjukt som om dessa varit ett par fordom förhoppningsfyllda men nu för evigt avkylda värmekrus för själen. Ack denna frysande tågmästare, banal som första onsdagen i februari. Banal var kolden och banal var denna dag och barnen skreko till protest ett samlat vissejtjut när taget gått.

Gumman gick hemåt och tänkte: »Från Swanson hill box 977 C kom ett brev som bröt Guds nåd.» Hennes köj bildade en klocka som fångade vinden och ringde in kolden i den gamla knän, hon frös till och tänkte: »Min Axel, det är klart han blev förkyld och dog». Sedan sade hon högt liksom talande till den tanke hon nysst tänkt: »Ja, han dog, och jag kan visst aldrig bli tröstad.»

Nu svängde barnen in i skolköken. Hon mötte dem och nickade skäggigt leende och smög sig samtidigt till att se in i ansiktet efter likheter med Axel. Barnen gingo förbi henne på ett sätt som var avmått och tyst i förhållande till deras föregående. Denna avmåttad andakt kan komma över alla barn, från ånglar och liljebarn till dem som sticka ut ögonen på katter.

Komma förbi stodo de värre än någonsin, likt flyttsvalar som plötsligt upptäckte ett bo. De stormade in i farstun, fylldes dess träväggar med brus, kastade ifrån sig mössor och rockar och kappar och avtäckte sina frusna ansikten. De som sprungit voro röda och blossande i hyn. De behagsjuka voro blå. Men snart blossade de upp i skön barnsig rodnad över sin fullhet.

Min katt.

Min katt ligger lättfullt utsträckt på en solbelyst het kakelugn medan jag slött bläddrar igenom Manchester Guardians veckomuner. Där omlotas en intervju med den till hälsan återställda mr Lloyd George, som vistas på sitt landställe Churt. Mitt i politiken börjar han tala om katter och berättar för reportern hur en vilt främmande katt kom in i huset för en tid sedan och gång på gång återvände, ehuru ingen uppmuntrade honom därtill.

Så kom mr Gandhi på besök, vem hoppas genast i genom fönstret om ej katten, upp i knät på Gandhi och där blev han sittande så länge Gandhi var kvar. Sen försvann katten och kom aldrig mer igen.

Kattor äro mystiska djur. Det är omöjligt att räkna ut deras vägar. De äro

Bland
tidevarvets
mest anlitade
boktryckerier står
Zetterlund & Thelanders
fortfarande bland
de främsta

Radikal prispolitik,
kort leveranstid och gediget
utförande garanteras våra kunder.

SKEPPSBRON 40 • STOCKHOLM
Telefon: NORR 311 80 (5 linjer)

Vilket?

Naturligtvis

AMATOR

Champoneringspulver

För såväl ljusst
som mörkt hår i paket à 35 öre.

Tidningsförsäljarnas

skarpblick.

Tidevarvet träffar ute i staden några av Stockholms tidningskolportörer, till vilkas hårda men intressanta yrke det hör, att osviktigt kunna avläsa skiftningarna i allmänhetens smak för tidningar och tidsskrifter. En riktig tidningsförsäljare är efter någon tids träning i allmänhet så säker psykolog, att han inte ens behöver höra kundens begärän,

vårt samtalt till i den livliga eftermiddagskommersan, att den själv med intresse läser Tidevarvet och därför vet vad hon talar om.

— Men felet med den här tidningen, vet ni vad det är? Jo, att det inte finns någon sammanhållning bland kvinnorna, så att de köper den. I vår jaktande tid har kvinnorna inga intressen. Vad de vill läsa, det skall mest vara så där litet vimsigt. Det är karlarna som läser Tidevarvet och frågar efter den.

Somliga nummer tycker fröken Bernschöld inte har så mycket att säga och de går också sämre att sälja. Men vissa författare dem säljer man slut. Då blir det också krig på kniven. Och vi gör vad vi kan för tidningen, säger fröken Bernschöld till slut — för den har en mission att fylla, det är säkert.

Herr D. S. Olsson, som sedan tio

år tillbaka säljer tidningar på Norra Bantorget och har den köpande allmänheten på sina fem fingrar, brukar också läsa Tidevarvet varje vecka.

— Den är mycket bra, säger herr Olsson. Men som en ideell tidning har den sin givna publik, naturligtvis. En någonsånär intelligent kolportör ser ungefär hurdant intellekt en människa har. Han ser på en människa, om hon inte bara följer med tidsströmningarna, jämt, jämt, utan också tänker litet ideellt. Det är en viss kategori av människor. Och det är den, som läser Tidevarvet. Men sådana människor växer inte på träda — sorgligt nog.

— Ändra på själva stilen det kan man inte göra med en tidning, som är lagd som Tidevarvet, ty då skulle den inte fullfölja sitt ändamål. Det vore en datering med samvetet. Nej, det gäller vara eller inte vara. Och hedra åt dem, som verkligen vill hålla på trots motigheterna. Tidevarvet är en bra tidning och vi skulle gärna sälja den dubbelt så mycket. För det är sådana tidningar som behövs.

Vredens skålar

över Klara Johanson och oss.

Klara Johansons artikel »Den bottenlösa skolan» i nummer 5 av Tidevarvet har väckt stor förtroende för folkskollärarkåren. Därom underlättas vi genom tidningsartiklar, insändare och brev, vilkas upprördhet sannolikt beror på att vederbörande aldrig förr sett folkskolan, dess lärarkår och dess bildningsanspråk behandlade på annat än gravallvarligt och vördnadsfullt sätt. Vi tillåta oss en stilla undran om det i längden kan vara hälsosamt att intaga en så enastående privilegierad ställning?

I folkskollärarnas Tidning nr 5 upplattas till och med K. J:s artikel som ett lömskt angrepp från Tidevarvets sida »på folkskolan och dess lärare».

»Vi väntade oss dock knappast, säger artikelförfattaren i fråga, »att en publikation, som lär göra anspråk på att hävda beträdda intressen, skulle ta ledningen vid en motredning av detta slag, och det är därför med en viss, chura icke alltför stor förvåning vi finner tidningen Tidevarvet bedriva tvetydiga operationer (kurs av oss) i utkanten av den saktliga diskussionsens fält.

Artikelförfattaren vänder sig sedan mot Klara Johansons uttryck »folkskolan har nämligen till ändamål att bibringa allmänbildning» och säger:

»Fröken Johansons resonemang om begreppet »allmänbildning» har vi ingenting att invända emot i och för sig. Det förefaller bara litet omotiverat i det föreliggande sammanhanget efter som folkskolan aldrig har haft, inte har och aldrig kommer att få till uppgift att bibringa »allmänbildning». — — — Tidevarvets och fröken Johansons spekulationer och påståenden härvidlag är sålunda konstruerade utan verklighetsunderlag med en ganska tydligt, men inte särskilt uppbyggigt avsikt, vilken ligger rätt vid sidan om de positiva inriktade strivandena på ett förverkligande av undervisningsplanens huvudprinciper.» (Kurs. av oss.)

Vi tillåta oss att till detta anmärka att Klara Johanson bemyndigat redaktionen meddela att hon icke gör anspråk på att uttrycka vare sig tidningens eller någon annans mening. Det skulle heller aldrig falla tidningen Tidevarvet in att ge några som helst »direktiv» åt Klara Johanson!

Vad beträffar Tidevarvets egna uttalanden med anledning av d:r Cederblads undersökning, återfinnas de under rubriken *Hur bildningsarbetet genomtänkt sitt mål?* i samma nummer som K. J:s förklarade artikel. Vi lämna nu ordet åt tvenne insändare.

Då ett käseri i Tidevarvet nr 5 beklätt den bottenlösa skolan kan ge tidningens läsare en falsk uppfattning av de slutsatser d:r Cederblad själv, de ledande tidningarnas redaktionella artiklar samt diskussionen kring de cederbladiska undersökningarna kommit till, ber jag att i största korthet få replikera fil. kand. Klara Johanson. Då redaktionen anser att ett käseri som den bottenlösa skolan har käseriets rätt att blanda hov vad som helst hur som helst, om det blott smaksättes med Klara Johansons artiska pulver — förlåt salt! — skall jag ej uppåta tidningens spalter med att gå in på förläsningshandling av de stora problemen — folkupplysningen, bottenlöska, skolkurserna. (Jag vet för övrigt ej, om det kan anses förenligt med den finare sakens väsen, att man med ett kallt grin påminner om ett Emerson skubbades omkring som föreläsare, nämner att »skapsmassan skvalpar övers o. s. v. Det är då åtminstone språkligt sett mest likt idrottsbladets käserier.) Mitt inlägg avser en passus i artikeln, som blottar författarinns oförmodiga att skilja på sak och person eller kanske hellre hennes önskan som skapas förväxling.

1. Den av d:r Cederblad nyuppteckta

svenska idiotismen på Polackbacken har ej av någon i diskussionen deltagande, ej heller av någon ansvarig tidning och allra minst av d:r Cederblad själv på satts ursprungsbeteckningen »Brist på nit hos resp. lärarkårer.» (Vi be att få påpeka att detta citat ej återfinns i Klara Johansons artikel. Red.)

2. Eftersom i den bottenlösa skolan folkskollärarinnen och folkskollärare införts som skänknnummer, måste man tro, att för, funnit ett mystiskt sammanhang mellan skämtarna svar: »Oden, Tor och Amor var gudar i Sverige, analfabeternas choklad på 58 olika sätt och det dagdrömmeri hon uppteckat hos lärarkåren. Den »hängar» sig åt drömmar om att »stira åt sidan» för att nå samhällets höjder. Eftersom lärarens privata e. m. drömmar knappast kunna öva inflytande på f. d. elevens svar ännu efter 10 års skilsmässa, torde författarinna ha tänkt sig att vi lärare i vår bekväma katederstol så intensivt drömt om slirningen uppåt, att eleverna under skoltiden opått skrivit fjättrkladd och påstått Moses vara svensk.

3. Jag tror mig våga påstå, att vi folkskollärarinnor hellre ta mot ris än ros av författarinna till Den bottenlösa skolan. Vi föredra, att likhetsboken sätts mellan oss och våra manliga arbetskamrater. Vår indirekta och deras direkta taburettningar inverkar naturligtvis lika uppöppande på bildningsstandarten i Sverige. Det utfråda gedigenhetsintyget returneras som prov utan värde.

4. Naiv pessimism och högrädat intelligensnöbber lösa båda korrekt men ytligt de beröra stickproven på svensk bildningsstandart. Men den folkskolebeväring, som vid 12, 13 år tog evigt avsked av all slags skola, har — när svaren med osynlig skrift mellan raderna. Där läser den med sunt förstånd utrustade granskaren mindre om den bottenlösa skolan som orsak till »förskringar kunnaskaps» efterlämnade tomrum än om andligt bottenlöst fortliga är mellan skolbänken och Polackbacken. Men den granskaren vet också, att barnalrdomen brukar återfinnas och utnyttjas efter slyn- och slyngelrensans åslohetstid. Lyckligtvis har — med ett lysande undantag — de cederbladiska undersökningarna hittills endast haft sandade och omdömesliga granskare.

Jenny Wahlman.

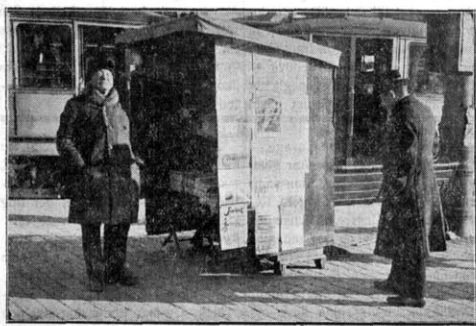
Fröken Bernschöld (t. h.) och hennes medhjälpare vid Hamngatan.

förrän han redan vet, vilken tidning han skall få sälja.

När Tidevarvet nu ingått i och redan tillryggslagt ett stycke av sin fionde årgång, be vi att en den anledningen få ta ett par av dessa erfarna försäljares tid i anspråk för att höra deras omdöme om tidningen i förhållande till läsekreten.

I hörnet av Hamngatan och Rege-ringsgatan står den av hela Stockholm välkända fröken Bernschöld, som i femton år hävdar sin plats vid denna starkt trafikerade punkt med den åren.

Fröken Bernschöld omtalar vid

Herr Olsson i sitt arbete vid Norra Bantorget.

Filmkrönika.

Film-Europa utvecklar sig till stormakt. Det sista pöcket på denna kulturella expansionsstråvan är den tyska filmen *Kamratskap* på Palladium. Det vore en skandal, om detta konstverk, som långa sträckor nå mästerverkets höjd, skulle behöva läggas ned på grund av publikslöhet.

Motivet är en verklig händelse, den fruktansvärda gravolyckan i Courrières 1906, då över 1,200 franska arbetare dödades. I räddningsarbetet deltog frivilliga hjälpkåror från närbelägna tyska gruvor, och denna proletära solidaritet blir i filmen en symbol för den internationella anda, som skall frälsa världen. Därför har handlingen flyttats från till tiden efter världskriget, en välmotiverad anakronism, vars verkan likväl försvagas av den inledande texten.

I stort sett har regissören, G. W. Pabst, levandegjort ämnet på ett genialt sätt. Först kommer miljöskildringen från gruvarbetarnas liv: gruvskakten med de sotiga, svegljansande gestalternas, duschrummet med alla de nakna männen efter slutat dagsverke, danslokalen, kontroverserna mellan fransmän och tyskar. Och sedan explosionen nere i gruvan, elden som sprider sig, gasen, sammanstörtandet av gångarna, genom vilka de flyende arbetarna förgävs söka en utväg till dagsljuset. Därefter kommer filmens höjdpunkt, det är då de tyska lastbilarna, fullpackade med räddningsmänniskor, dånande rusa livigt till olycksplatsen, spränggarnsbrömmen utan att fråga efter de förvirrade publikanerna, och mottagas med hänyckning av de franska arbetarkvinnornas upproriskt jäasande skaror.

Men sedan blir det onackligen en avmattnig. Man får inte klart för sig, om de präktiga tyskarna verkligen lyckas utträtta någon. (I verkligheten lära omkring 600 män ha räddats.) Och slutet är svagt, inte i och för sig men sett mot bakgrunden av vad som hänt: högtidstäl hållet, och tyskar och fransmän jubla och hurra, som om allt vore gott och väl igen. Det låg dock 1,200 döda i gruvan inte långt därifrån!

Detta alltför lyckliga, konstnärligt olyckliga säll sammanhänger med filmens ideologiska oklarhet, betingad av kapitalistiska förhållanden. Tragedien, som berodde på försumlighet från arbetsledningsens sida, gav i verkligheten upphov till en jättelik strejk, som ett slag omfattade 80,000 arbetare. Vid begravnigen av offren blev det heitiga uppträden, och även en närvarande deputerat, Selle, formade sitt tal i en gravarende anklagelse mot gravbolaget. Allt detta förtiges i filmen, ty filmkapitalismen tillåter inte, att man angriper kapitalismens system. »Vi ha bara två fiender, gasen och krigets, utropade fransmannen. Men vem utsätter i onödan arbetarna för gasen, vem slapper lös krigets demoner? Det är arbetarna.

Trots dessa invändningar anser jag filmen höra till det yppersta på senare tid. Här möter man arbetets värld, alltigenom äkta, fyllt av slit och släp men också av glädje, hotad av arbetslöshet och olyckor. Hela miljöskildringen, såväl i lugnets som i katastrofens dagar, äger en livsnanng, som är värdt allt be-röm. Och filmens patos för internationellt broderskap är i handlingens ögonblick gripande och hänförande. Det är en positiv fredspropaganda, som verkar starkare än alla »skräckmålningar» från världskrigets fronter.

Fån denna imponerande jätteliln till den svenska *En stulen vals* på China är ett stort steg — bakåt.

Intrigen är lika enkelt som djupsinnig. En älsklig elev på musikskolan vinner beröm för en vals-komposition, som hon råkat höra ur ett fönster, som råkat tillhöra en musikförläggare, som hon råkat träffa på en restaurang, och som, då hon råkat få veta, att han är den egentlige kompositören, hon rusar åstad och kys-ser (varefter äktenskap tänkes följa).

Irefiln har tillverkat detta. Näja — filmen är för all del ganska underhållande och vislarn för en trötthjärna. Men nog tycker man, att de svenska film-bolagen åtminstone för omväxlings skull kunde åstadkomma en och annan film med vettigt innehåll och inte utseltunda lägga på en billig komik och egendomliga sammanträffanden.

Nils Beyer.

**på tisdag
god
vacker bulle
bakad av
kooperativas
mjöl**

Brev till Professor Essen-Möller.

(Forts. fr. sid. 1).

angående detta problem äro ännu alldeles för sparsamma, men jag kan anföra några av intresse. Vid en undersökning av sjukligheten hos män och kvinnor vid vissa av statens verk framgick det, att under ett visst år antalet sjukliga män var 39 % och kvinnor 65 %. Antalet sjukdomsfall i medeltal på varje tjänsteman var 0.7 för männen och 1.3 för kvinnorna. Antalet sjukledighetsdagar i medeltal för varje tjänsteman var 12.1 för männen och 24.6 för kvinnorna. För ordinarie män var antalet 12.3, för ordinarie gift kvinna 25.2 och för ordinarie ogift kvinna 27.3. Motsvarande siffror för de e. o. anställda var 11.2, 25.0 och 16.4. Dessa siffror säga icke, om sjukdomen består i underlivsviddande eller annat, men av dem framgår otvetydigt, att kvinnorna varit i behov av sjukledning ungefär dubbelt så ofta eller så mycket som männen, och att häri även underlivssjukdomar haft sin del är säkert.

Endast en slutsats av följande tvänne är möjlig av dessa siffror: antingen är den kvinnliga organismen svagare än den manliga, så att den icke i samma grad tål den påfrestande, som arbetet medför, eller också

i ett sorgespel av en hr Friedrich Schiller, Die Jungfrau von Orleans, tredje aktns sjätte scen. Den yttras av engelske överbefälhavaren Talbot i argaste nederlagsstämning, och den dumhet han dukar under för representeras av Jeanne d'Arc och de förblindade fransoserna som följde hennes ledning till seger. Genom att använda den gamla Schillerversen i mindre komplimenterande mening förfädder man alltså sin obekantskap med källan. Materialet hopar sig för dr Cederblad.

Vi kunna till sist inte undertrycka en känsla av att dessa inlägg liksom flera icke publicerade vittna om en beklaglig brist på humor.

Vare härmed hur som helst. Vårt intresse för uppfostrans stora problem kvarstår allvarligt och oförändrat liksom vår stolthet över att K. J. vill i Tidevarvets spalter meddela sina anmärkningar till dagshändelser och svenska vidskepelser.

nu
tre miljoner
tillverkade
av LUMA —
kooperativas
utmärkta
lampa

är arbetet i sig själv av den beskaffenhet, att det icke passar för den kvinnliga organismen, utan att denna oftare tager skada därav än männen.»

Slutsatser dragna ur ojämförbart material.

Jeg vil tillade mig att göra Hr. Professoren opmärksom paa, at den af Dem dragne Konklusion er uholdbar. Af de foranævnte statistiske Tal kan man nemlig overhovedet ingen Konklusion drage, idet en Statistik som den foreliggende er værdiløs.

Den første Forsudsætning for, at den saadan Statistik kan have nogen somhelst Værdi maa være, at de sammenlignede staa lige i Alder, i Løn, i Chancer, i Uddannelse o. s. v.

Det vil formentlig ikke kunne bestrides, at Sygeligheden stiger med Aarene, og heller ikke, at den meget nær følger de økonomiske Forhold: jo højere Alder jo flere Sygedage — jo daarligere økonomiske Forhold, jo flere Sygedage. Og det er ikke nok, at denne Lighed overfor Statistikken i Øjeblikket er tilstede, den maa have været tilstede gennem hele de paagældendes Arbejds-Karriere, saaledes at den ene Gruppe ikke tidligere har arbejdet under ringere Vilkaar end dem, den anden Gruppe har arbejdet under.

Først naar disse Forhold foreliger, vil det være muligt med Udsigt til et ikke misvisende Resultat at opstille Statistik af den heromhandlede Art.

Opfyldes nu disse Forsudsætninger af den af Hr. Professoren anvendte Statistik?

Det er et Faktum, at mandlige og kvindelige Statistjenestemænd i Sverige ingenlunde er ligestillede, idet de kvindelige Tjenestemænd er ringere stillede end de mandlige med Hensyn til Løn, Uddannelse og Chancer, hvilket Forhold navnlig indtil for faa Aar tilbage i høj Grad var tilstede.

Endvidere er den foreliggende Statistik ikke inddelt efter Alder. Maa jeg illustrere Forholdet ved et Eksempel:

Assistent og assistent kan vara alldes olika saker.

Ogsaa her i Danmark opgør man Sygeligheden paa lignende Maade, som det tilsyneladende sker i Sverige, og det bekendtgøres herefter — ligesom i Sverige uden Kommentar — at f. Eks. kvindelige Assisterter har flere Sygedage end mandlige Assisterter. Man drager almindeligvis ligesom Hr. Professoren deraf den Konklusion, at Kvinderne staa ringere end Mændene helbredsmaessigt set overfor et givet Arbejde, og denne Konklusion er det som der falsk. Forholdet er det, at ca. 1/3 af de mandlige Assisterter avancerer til højere Stilling, inden de bliver gamle, og derfor ikke kommer til at indvirke paa Statistikken, naar de naar den Alder, da de mange Sygedage falder — idet de er overgaaet i andre Grupper — medens de kvindelige Assisterter kun i ringe Antal avancerer. Stillingen er for dem nærmest en Slutstilling, medens den for Mændene er en Gennemgangsstilling. Kvinderne bliver altsaa i Klassen, og

En helhjertad omvändelse.

(Forts. fr. sid. 1).

han bemötte en del missförstånd som kommit fram i pressdiskussionen omkring vad som offentliggjorts av undersökningarna.

Det är fel att som några tycks ha gjort, dra pessimistiska slutsatser ur hans resultat. Dr Cederblad såg ingalunda mörkt på den svenska ungdomen. Tvärtom. Han gav den ampla lovord. Men vid uppfostran gällde det framförallt att ha klart för sig den växande människans utvecklingsperiod. Svårast har den gamla skolan syndat i den period då känslolivet börjar vakna, mot tio- femtonårsaldern, känslornas period. Det är där som ett oödesdigert våld har utövats av den övertalaktualiserade skolan, som dödat så många dyrbara krafter. Icke minst den värdefulla förmågan att kunna vara lycklig på ett omedelbart sätt.

Hur mycket tillfredsställes ungdomens och ungdomsårens behov att få känna sig nyttig, få någon framgång, uppmuntran, som så väl behövs — att förstärks uppåt, d. v. s. spegla sig i en människas blick på det bästa

saa naar de bliver gamle og svage — og deres Sygedage i disse Aar giver sig Udslag i Statistikken. Man sammenholder saaledes, uden videre, Resultaterne for 2 Klasser, af hvilke den ene er en Slutklasse, og den anden en Gennemgangsklasse, og i hvilken Gennemgangsklassen naturligvis maa være af betydelig yngre Alder end Slutklassen, og maa have arbejdet under længe mere stimulerende Forhold end denne.

Dette Eksempel er typisk.

Og man ser deraf, at selv om en Statistik drejer sig om enslönede, ved lige Arbejde beskæftigede, kan den være fuldkommen værdiløs, ja, misvisende, og det behøver formentlig næppe nærmere Paavisning, at dette i særlig Grad maa være Tilfældet med den svenske Statistik, fordi man i Sverige, med Hensyn til Kvindernes Lønninger, Avancementmuligheder og Uddannelse indenfor Etaterne, staa langt tilbage for Danmark (der dog kun har haft Ligestilling siden 1919).

Kun hvis Kvinder og Mænd igennem en hel Generation havde haft lige Vilkaar, vilde man kunne drage Slutninger af en Sammenligning af deres Sygedage, og selv da vilde man næppe kunne drage Slutninger af Værdi.

Professorn argumenterar som om tillfalliga arbetsförhållanden för kvinnorna vore bestämda av naturlagar.

Grundfejen ved en Argumentation som den af Hr. Professoren anvendte er, at man ved at undersøge det, der vedrører Kvinders Arbejde, altid gaar ud fra, at de i Øjeblikket eksisterende Forhold i Virkeligheden binder i Naturens Orden, og at Kvinderne, naar de ikke kan svare til dem, paa en eller anden Maade er defekte. Lad mig forklare:

Naar Kvinder med ringere Løn og indskrænket Anvendelse, uden Chance for Fremgang, ikke kan præstere et lignende (fortrinligt? eller i alt Fald efter Naturens Orden passende?) Helbred som Mændene, saa slutter man, at Kvindernes Modstandskraft er utilstrækkelig, eller deres Organisme (!) paa en eller anden Maade forkert indstillet.

inom en. Viktigt är att i den tid, då behovet av kamratliv och samliv med jämnåriga vaknar, det finns vägar som leda in till de ideella rörelserna, så att icke de negativa krafterna och hjorddriften får overtaget, som man så ofta ser.

Dr Cederblads älsklingstänke var därför skolan i bevaringsåldern, där människan skulle ställas i centrum, en skola med stor frihet, där ungdomen får sin livsbelysning från olika synpunkter, också efter fritt val.

Efter det med intensiv uppmärksamhet åhörda föredraget vidtog en belysande diskussion. Med all respekt för sakkunskapen som var talrikt representerad på mötet och genom många värdefulla inlägg gav sitt intresse till känna, kände man ändå, hur även denna högt upplysta församling satt fast i vad Harry Martinson i sitt inlägg kallade den statiska skolan. Undantag bör göras för lektor Oscar Olsson. För att kunna uppnå den samt dynamiska skolan fordras verkligen en helhjärtad omvändelse.

Og det er ogsaa interessant, at man kun fordyber sig i Studiet af, hvorledes Kvindens Organisme taaler Arbejdet — et Studie, der dog kun har sekundær Interesse, fordi Kvinderne skal vil arbejde, hvad enten de taaler det lige saa godt som Gennemsnittet af Mænd eller ej.

Alle Mænd har jo ikke ens Sygelighed. Og man finder dog ikke paa at erklære ældre Mænd eller gifte Mænd for uegnete til at arbejde —

Arbete frestar på både mäns och kvinnors hälsa — men båda tala det bättre än fattigdom och svält.

Formentlig nedbryder Arbejdet saavel Kvinders som Mænds Organisme, men mon ikke begge Parter taaler Arbejdet betydeligt bedre end Manglen paa Arbejde — nemlig Sult eller Underernæring, Bekymring, daarligere Boligforhold, ingen Rekreation?

Hverken Mands eller Kvindes Organisme er skabt til at blomstre under økonomiske Bekymringer og uretfærdige Kaar — men for baade Mand og Kvinde er Arbejdet en Nødvendighed — og altid betydeligt sundere end Nød. Derfor vender vi Kvinder os mod Argumentationer som den af Hr. Professoren anvendte — vi forsvarer os mod Tendensen til at bruge f. Eks. en Statistik som den her omhandlede mod Kvinderne i deres Kamp for Ligestilling i Arbejdet med Mændene, — hvad enten det drejer sig om Løn og Chancer eller om selve Adgangen til Arbejde.

Nu begära kvinnorna fair play i arbetslivet.

Den Behandling, som Hr. Professoren har givet Problemet paa Side 13 och 14 i Deres Föreläsning, er egnet til at modvirke Mulighederne for Kvinderne til at naa en højere sundhedsmæssig og arbejdsmæssig Standard, som alene kan opnaas for Kvinderne ved, at man opghjører at underbetale deres Arbejde og at behandle dem som en Pariaklasse indenfor dette Arbejde, og ved, at man, hvad man endnu aldrig har gjort, giver Kvinderne fair play i Erhvervslivet.

Jeg gaar ud fra, at dette ingenlunde er Hr. Professorens Hensigt, og

Råkost.

Råkostboden i Stockholm, som öppnades i höstas ut vid Pontonjargatan 21 har haft tilläggen goda erfarheter i sin verksamhet berättat tjänstgörande expeditionen. Dess kontorsluncher är redan ganska omtyckta. De består av en sallad — man kan välja på kött eller rå — med daglig omväxling till ett pris av 75 resp. 50 öre för en stor portion. Under den kalla årstiden kan man också få varma och välsmakande grönsaksoppor av olika slag, purer eller grönsakshulljugg med klump för 75 öre pr halvliter. Sopporna serveras i glasflaskor. Med två eller tre smörgåsar blir priset för en lunch en krona. Det är gott samlat bröd, Råkostbodens specialitet. Saxonilipor eller grova fullvetestrekamp med smör, nötpasta, filonskivor, gurka med ägg, persiljemör eller fin ost. Luncherna skickas på beställning pr tel. K. 351 33 till arbetsplatser var som helst i staden.

Bland nyheterna som kommit in är pressade grönsaksaffar av rödbeter, morötter, rättika, selleri och kål samt kallpressade fruktsaffar — druvor, äpplen, lingon och apelsiner. De sistnämnda framställas dels vid Näringsfysiologiska laboratoriet i Sala, dels vid en fabrik i Krylbo. Dietbröd, kex och flingor av olika slag från Svenska Födoämnesfabriken i Stockholm finns också i riklig sortering.

— Har intresset bland allmänheten motsvarat förväntningarna?

— Man måste ju medge att kontorsterna, för vilka råkostluncherna framförallt var avsedda, visat sig vara tillämpliga konservativa, liksom sjukstörskorna som vi väntat oss mycket av, svarar Råkostbodens föreståndarinnan på vår fråga. De anser sig i allmänhet inte ha fått mat om de inte fått något kött. Men en hel del föräldrar och lärare förklarar visat sig intresserade. Bland arbetarstrukturer ha vi träffat ganska stort intresse, framförallt för barnens skull. Det händer ibland att en mamma kommer in för att visa upp sina barn och berättar att de är de starkaste och bästa i klassen — tack vare den förstärkta matallningen. Med den s. k. Ostfrostekens exempel för ögonen och efter dr Jüggrens försök i Hålsingborg skulle man också kunna hoppas att det blev mera allmänt med grönsaker, frukt, grovt bröd etc. till skolbarnens frukostar.

— Vi har också tänkt oss att på det här sättet kunna underlätta för husmödrarna att då och då utan extra arbete blanda in ett råkostmåltid i matordningen. — Emellertid måste folk vänja sig litet vid nyheter. Vid en del utställningar, som affären anordnat, har det dock varit en jämn ström av besökande och vi har kunder både i Stockholm och landsorten.

skäl till Slut utdtrycke Haabet om, at Hr. Professoren vil berigtige det paa Side 14 i Deres Föreläsningar utdiale angaaende Konklusionen af den paa Side 13 anførte Statistik.

Jeg tillader mig at vedlægge en lille Pjece »Misvisende Tale», utgivet af »Dansk Kvindesamfund» og »Kjøbenhavns Kommuneleerinderforening» angaaende dette Forhold.

Med Høijagtelse
Anna Westergaard.

Professor Essen-Möller har på Tidevarvets förfrågan förklarat sig icke ha någon anledning att ingå i svaromål.

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningsut
10-12.

EXPEDITION:
Telefon 182 43.
Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4
e. m. Postgiron 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:—,
kvartal kr. 1:50. Lösnamner 15 Öre.
ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1932
Zetterlund & Thelander Boktryckeri-A.-B.